

"Corpus és històricament la Festa Major de Barcelona"

Dm, 18/06/2019 per Catalunya Religió

(Glòria Barrete –CR) Infants bocabadats davant l'ou com balla, escoles visitant el claustre de la catedral de Barcelona i desenes de milers de persones entrant i sortint del recinte al llarg d'aquests dies. Aquesta és una de les imatges que a partir d'aquest dimecres al vespre i fins diumenge es repetirà al claustre de la catedral de Barcelona i a d'altres indrets que també gaudeixen d'aquesta tradició pròpia del Corpus.

L'origen de l'ou com balla com a tradició de Corpus està documentat des de principis del segle XV. "Apareixen als albarans de l'època les sortides per anar a comprar els ous", explica **Robert Baró**, canonge de la catedral de Barcelona i director del Secretariat diocesà d'art sacre i patrimoni cultural de l'arquebisbat de Barcelona. Hi apareix la referència clara i precisa "d'ous per a la font del Corpus". Però aquesta tradició és més antiga i pertany a un joc infantil dels infants a l'Alhambra de Granada cap al segle XIV. "Els nens agafaven ous buits i jugaven a fer-los ballar a les fonts". Era un joc habitual en els llocs on hi ha fonts a l'Edat Mitjana.

Tot i ser en origen un joc, molt ràpid s'associa a casa nostra per a la festa de Corpus. Baró recorda que a les festes grans ja era tradició decorar les fonts, en genèric, però que per a la festa de Corpus s'associa especialment el món de la flor donada l'època en que se celebra, "en plena primavera o a finals". Així les festes de la Santa Creu i de Corpus són les festes amb més flors.

"Hi ha una associació automàtica d'un element lúdic d'infants a un element catequètic", explica, ja que al segle XV ja s'associa completament al Corpus. I encara ara, reconeix, els infants "es tornen micos amb l'ou com balla, comencen mirant-se'l i queden hipnotitzats". El que es fa a l'ou com balla és decorar la font. Quan decoren la font el que fan és que el cistell perquè caigui l'ou i torni a pujar és

de cireres madures, perquè són toves, i quan cau l'ou no es trenca i torna a pujar. La cirera madura és molt vermella i s'associa l'ou blanc i rodó a la sagrada forma, a l'hòstia, i el cistell de cireres en forma de copa al calze ple de vi.

La festa de Corpus és un desdoblament del Dijous Sant. El Dijous Sant se celebren moltes coses concentrades en un mateix dia i al segle XIII amb el desenvolupament de la devoció eucarística, la devoció al Santíssim Sagrament, es planteja fer una festa només dedicada a això. "És per aquest motiu que s'agafa un dijous després d'haver celebrat la Pentecosta i la Santíssima Trinitat", afirma Baró, un dijous dedicat a l'Eucaristia, "per fixar-nos més en el misteri de la presència real de Jesús en l'Eucaristia". I l'ou com balla, com a representació simbòlica de la sagrada forma i el calze de vi, és la tradició visual catequètica més escaient.

L'ou com balla durant segles era exclusiu de la ciutat de Barcelona, i concretament exclusiu de la catedral de la ciutat, fins al segle XX que s'exporta a altres llocs de Catalunya. "A l'igual que és una exportació tardana treure'l de la catedral", explica Baró. En principi l'ou com balla era només el del claustre, però després es va anar copiant en d'altres patis de la ciutat.

La festa de Corpus, doncs, és important per a la catedral i per a la ciutat. Baró afirma que "la festa Major de la ciutat de Barcelona històricament és el Corpus". Després ja venen les festes patronals, però la gran festa és el Corpus. I de fet és a partir dels elements de la celebració de la festa de Barcelona que es desenvolupa tot el bestiar i tot l'imaginari festiu de Catalunya i de bona part de la Corona d'Aragó. El 1320 es té constància de la [primera processó](#) de Corpus a Barcelona de forma discreta.

La processó en ple segle XIV comptava amb una desfilada del Santíssim Sagrament pels carrers de Barcelona, sortien primer les esglésies, després els símbols dels gremis, sortien les creus, el clergat i després les representacions de la Bíblia. Posteriorment també sortien relíquies de sants i després tot el poble. Tot això durant els segles XIV i XV. Elements com la Patum de Berga, recorda Baró, "és un desenvolupament del Corpus de Barcelona". Cal remarcar que l'any vinent, 2020, se celebraran els 700 anys de la processó de Corpus.

I per què, doncs, Corpus no és festiu almenys a Barcelona? Baró recorda que Corpus és una de les festes que s'han traslladat a diumenge, segons l'acord en que es va arribar entre la Conferència Episcopal Espanyola i l'Estat. "Hi ha gent que entén que aquesta festa és molt important i baixa a la catedral, i d'altres que no, que ni se n'assabenten". Igual, afirma, que hi ha gent que se n'assabenta que és la Mercè només perquè hi ha un dia festiu.

A la catedral de Barcelona instal·len cada any l'ou com balla el dimecres al vespre i queda fins al diumenge, de manera que el dijous antic de Corpus ja estigui posat. "Els altres dies és gairebé com la fira de Santa Llúcia, mentre està el claustre obert no para de passar gent, escoles, famílies amb els nens, és un dels elements festius més recognoscibles a la ciutat, i la gent s'hi aboca".